

ФАРМЕРСЬКА СТОРІНКА

ФАРМЕРИ І ЗНУЩАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ ШЛЯХТИ.

Українські фермери в Канаді сказали своє слово в справі бандитського поведіння польсько-шляхетської влади над українським населенням Західної України. У багатьох фермерських околицях, де навіть нема ніякої організації, але є бодай два — три передплатники "Українських Робітничих Вістей", там фермери скликали мітинг, ухвалили резолюцію протесту перед працюючими цілого світа і подали її до місцевої англійської газети.

Це дуже гарно. Десятки англійських газет в Канаді помістили ці протести українських фермерів і робітників. Деякі газети помістили резолюції Бюро У.С.Р.П.К. в цілості, а деякі взяли лише уривки. Хочі газети і буржуазні, але їх читає англійська робітничая фермерська маса, а також працюючі інших національностей. Тож нехай вони читатимуть про діла пансько-бандитської Польщі, хай знають, як терпіть українське населення від пансько-владю.

Отож фермери також зробили частину свого діла. Так, тільки частину. Бо коли візьмемо загальну українську фермерську масу в Канаді, то бачимо, що завдяки своїй затурканості та неорганізованості, багато фермерів сиділо 30. марта дома. Це вже не гарно. Сидіти дома та судити одини другого тоді, як польська шляхта катує наших братів і сестер, замикає школи, газети, нищить організації — це не тільки не гарно, це злочин.

Але це можна направили. Протестувати ніколи не пізно. Треба тільки про це знати. А щоб знати, треба слідувати за такою робітничо-фермерською газетою, якою є "Укр. Роб. Вісти". Тож обов'язком тих фермерів, що читають "Укр. Роб. Вісти" є поширити цю газету якнайбільше між фермерами, в кожну закутину. Придбати її нових передплатників серед фермерів. Чим більше "Укр. Роб. Вістей" будуть поширені між фермерами, тим більше вони будуть писати про фермерські справи і їх бо-

лі. Тепер фермерська сторінка міститься лиш раз на тиждень, а коли фермери більше зацікавляться своєю сторінкою, тоді газета буде містити її два рази на тиждень. Ось приходить місяць май! Робітничі тогуться до кампанії допомоги своїй газеті. А що скаже на це фермерство? Треба, щоб і фермерство відгукнулося на це!

Ми ось що пропонуємо товаришам фермерам: щоб всі ті фермерські околиці, які скликали протестаційні мітинги, зібрався в першу неділю в місяці маю, і на тих зібраннях перечитали з "Укр. Роб. Вістей" про останні події на землях Західної України під пятою польської шляхти і румунських бояр. Українські фермери повинні знати, що там робиться і сказати це своїм сусідам. Останні кілька чисел "Укр. Роб. Вістей" стало про це писати. А в минулім числі ми пишемо, що ми це повинні зробити, щоб полекшити долю наших братів в старім краю, щоб вирвати їх з кігтів польського білого орла.

А відтак на тих мітингах треба поговорити і про газету, яка всі ті вісти вам доносить, та киньте до оборони ваших братів. Треба цій газеті піддати голосу, щоб її почули не тільки всі українські трудові маси в Канаді, але щоб почув цілий світ. А це значить — треба дати їй матеріальну піддержку. Треба, щоб фермери подбали про свою газету і зайнялися збіркою для неї передплатників! Шоби кожний фермер, який вже читає "У.Р.В." поставив собі придбати в маю місяці кілька передплатників, а одного то вже обов'язково.

Коли ви, товариші фермери, це зробите — ваша сторінка буде далеко обширніша, чим тепер є. Тоді ми будемо подавати вам докладніші новинки про життя укр. фермерів в Канаді і навіть про життя селянства в цілому світі. А тому, що дотепер "Укр. Роб. Вісти" давали матеріальну підтримку майже самі робітники, тому вона їм більше служить.

ДЕ ВИХІД ФАРМЕРА З ТЯЖКОГО ПОЛОЖЕННЯ.

"Українські Робітничі Вісти" а відтак ще й з робітником, а тоді, замість гнути перед паном шпо, показати йому морозистого кулака — він свариться з тим своїм сусідом, судиться, бється. І кому з цього користь, а кому некористь? Певна річ, що користь з цього панові, а некористь фермерові.

ЩО ТРЕБА ЗРОБИТИ? На це питання може бути тільки одна відповідь: організуватися. Тільки як організуватися і з ким? Ось над тим треба подумати. Одні кажуть треба організуватися в чисто фермерську організацію і ні з ким не дучитися; другі кажуть, пощо організуватися, коли у нас є вже організація "Юнаїтэд Фармерс"; інші кажуть організуватися економічно, а не стояти геть від політики.

І фермер заплутується між тими питаннями і каже — "матері вашій біс! ніяк не хочу я організуватися". І зі всіх поганих сторін, такий фермер вибрав собі найгіршу. Бо ліпше погана організація, чим ніяка. Бо коли фермер піде в погану організацію, буде чимось цікавитися, і побачивши, що вона погана, пічне організувати кращу. Отже навчаться на власних помилках.

Але найкраще зразу йти в добру організацію. Якщо бідний чи й середній фермер не є свідомий, ні грамотний і не знає котра організація краща, то наша рада така: вибирай, товаришу, ту організацію, в котрій нема панів, підпанків і полів. Вибирай ту організацію, в котрій верховодять такі самі здивники, як і ти.

А йти фермер повинен в організацію. Бо вже навіть самі пані починають сміятися з фермера. В минулій фермерській сторінці писалося, як полковник Мадис сказав, що "чим скорше фермери заходуть зрозуміють, що компанія маюча над ними монополію, тим краще для них", тобто для фермерів.

Але мало зрозуміти, треба вивертися з під того монополію. А вивертися можна тільки через організацію. Через організацію політичну і економічну.

Але найкраще зразу йти в добру організацію. Якщо бідний чи й середній фермер не є свідомий, ні грамотний і не знає котра організація краща, то наша рада така: вибирай, товаришу, ту організацію, в котрій нема панів, підпанків і полів. Вибирай ту організацію, в котрій верховодять такі самі здивники, як і ти.

А йти фермер повинен в організацію. Бо вже навіть самі пані починають сміятися з фермера. В минулій фермерській сторінці писалося, як полковник Мадис сказав, що "чим скорше фермери заходуть зрозуміють, що компанія маюча над ними монополію, тим краще для них", тобто для фермерів.

Але мало зрозуміти, треба вивертися з під того монополію. А вивертися можна тільки через організацію. Через організацію політичну і економічну.

Але найкраще зразу йти в добру організацію. Якщо бідний чи й середній фермер не є свідомий, ні грамотний і не знає котра організація краща, то наша рада така: вибирай, товаришу, ту організацію, в котрій нема панів, підпанків і полів. Вибирай ту організацію, в котрій верховодять такі самі здивники, як і ти.

З КИМ ФАРМЕРИ ПОВИННІ ЛУЧИТИСЯ?

Фермери повинні дучитися з робітниками. На такій злуці перш всего виграє-б фермери, бо робітники вже краще організовані, вже уміють боротися за поліпшення свого стану. Тепер наємо великий страйк гірників в західній Канаді. Цю боротьбу. Може хтось з фермерів мене запитав: а фермер де буде страйкувати, сам у себе? На це я відповім: коли-б фермер і робітники організувалися і дучилися разом, тоді їм зовсім не треба було-б страйкувати. Вони тоді одного прекрасного дня стали-б господарями краю і нехай би тоді пані страйкували.

Злука! Яке то гарне слово! Яке величезне значіння воно має для того, хто його розуміє. А пані так добре розуміють це слово. Вони перевели між собою злуку у всіх гадулах промислу і в політиці. І деруть з фермера по сім шкір тільки тому, що вони злучені, а фермері ні. От хоч би за перебіз збоки. Скільки счочуть, стільки візьмуть. І фермер мусять дати. Нехай фермер поскаржиться правительству! А га, записався, бо там також сидять пані. Хоч іх не великий гурт, але тому, що вони злучені, то й влада в їх руках.

ЯК ФАРМЕРИ ПОВИННІ ЗЛУЧИТИСЯ З РОБІТНИКАМИ?

Це зовсім не так трудно, якщо фермери злучені самі між собою.

Обов'язково треба, щоб фермері перше злучилися самі між собою. Бо де-ж хто буде говорити з одним фермером? А тепер для фермерів є дуже добра нагода злучитися з робітниками. На заході Канади робітничтво творить тепер Канадську Партію Праці. В ту партію можуть вступати всі організації: політичні, економічні, просвітні і т. ин. Однак можуть тільки вступати сині праці: робітники і фермери — робітничі й фермерські організації.

Можуть і повинні вступати такі організації, як "Юніа Фермерів" в Саскачевані, а навіть як "Злучені Фермери". Але тоді "Злучені Фермери" прийшлось-б поступити вперед з своєю програмою й тактикою. Коли-б, скажемо, фермерство масово зайвилось за Партію Праці і злучилось з нею, тоді навіть саму назву тої організації можна-б змінити на Фермерсько-Робітничу Партію. Робітнички на це згодяться в кожнім разі, бо не в назві діло, але в праці.

праця для склякання фермерсько-робітничої конвенції для сформовання великої Фермерсько-Робітничої Партії. І це є дуже гарне діло.

Якщо ці дві найбільші працюючі класи організуються і стануть до боротьби, ой душе-но-ж тоді буде панам-визискувачам, тим що тепер відбирають у фермерів фарми за довги. Вічна пам'ять тоді їм. Кінець тоді прийде панованню людини над людиною, визискованню людини людиною.

Отже не відкладаючи справи

на колись, бо тільки сир добрий відложений, українські фермери повинні організуватися разом з фермерами інших національностей і в тих організаціях працювати за злукою з робітниками. А там, де вже є організації, треба старатися, щоб ті фермерські організації навязали зносини з робітничими організаціями і робили заходи до склякання спільної фермерсько-робітничої конвенції Тож-ж за діло товариші фермери!

Фармер-Нетзад.

СЛОВО ДО ВСІХ

Буржуазні "патріоти" — такі наші, не чужі — Підобрили теж охоти, вже не хмурні й не зді. Що сталось, що ця зміна наступає вже тепер? Вони хтіли... не вдалось... Союз Р. Р. не умер! Там неробам дуже круто: — або робіти або гинь... В других краях тяжкі пута теж урвуться леда день. І хто знає, що ся стане тут в Канаді серед нас?.. Влада панів з дня в день вгне. Зближається волі час... Канадійська Партія Праці обнимає кожний кут, в Оттаві гинь мов в клоаці, а вибори ось тут-тут. А прокляті "У. Р. Вісти" пачками на фарми йдуть. Напосились панів з'їсти. — Беруть мітали і метуть.

Геть все сміять й всю нечистість Застарілу лиснь і гинь... Ще й святкують урочистість Своїх пяти важких хвил.

Пробудився фермер старий і заспалі очі втер, "Я дав вестися панятам... де знаходжуся я тепер?" А Дух Часу мов те фатум невмолиме і тверде: "Ти братику над берегом, звертайся, бо буде зле".

І завертає бідний фермер. Серп і молот разом йдуть... Спільно, разом, долю гарну Вони собі викують.

Де-ж тоді всі "патріоти" і всі пані проживуть? Ну, тоді їм до роботи, або до Париза путь! Тому вони посмирніли і змінили тон і такт Перед владою трудящих всі зігнулись — це є факт!

Данило Плаужак.

РІЖНІ ВІСТІ.

63 ТИСЯЧІ ФАРМЕРІВ ЗА ГВІТ ПУЛОМ.

Президент Гвіт Пулу в Манітобі Колин Г. Барнел заявив, що 63 тисячі фермерів трох західних провінцій йдуть солідарно за Гвіт Пулом. З Саскачевану доносять, що до розпочаття сівби в Саскачевані підпишуться за Гвіт Пулом п'ять мільйонів акрів.

ОСЬ ДЕ ПОЛЕКША.

Гуртікультурна рада Канади, яка недавно відбула свою конференцію в Оттаві, ухвалила резолюцію, в якій просить міністра фінансів наложити додаткових 10 центів такси на довіз овочів і ярини до Канади.

Робиться це з ціллю дати змогу розвиватися домашній продукції. Так говориться для демократичного'ока, а в дійсності це робиться для кори-

сті групи британською-бійських садівників і огородинків. Треба усунути ім конкурента, а вони тоді наложать вищу ціну на свої продукти.

Бо як же може ціла центральна Канада — Альберта, Саскачеван, Манітоба і західна часть Онтеріо — продукувати яблочки, грушки, виногради? А раз вона не може продукувати, то повинна купувати ті овочі. Отож пані стараються наложити на ці продукти таксу.

ФАРМЕРИ ВІННИ УРЯДОВИ \$5,264,008

Міністр фінансів заявив в парламенті в Оттаві, що канадійські фермери винні урядові за насіння \$5,264,008. З них Манітоба винна \$140,737; Саскачеван — \$3,555,283; Альберта — \$1,567,791; Бритіш Колумбія — \$197,000.

ДО УКРАЇНСЬКИХ ФАРМЕРІВ В АЛБЕРТІ.

Товариші Фермери! Західний Окружний Комітет Стів. У.Р.Д. рішив вислати на днях до Вас організатора, який дасть Вам моральну піддержку в організації.

З гори знаменуємо, що організатор не їде за доярками, як це Ви привикли не без причини дивитися на "організаторів", висланих іншими організаціями, або гуртками людей. Наш організатор їде для дійсного Вам допомоги, але-ж Ви самі знаєте, що йому треба, якщо не жити, то хоч жити, як це й буває з робітничими організаторами. Тому ми просимо Вас, товариші фермери, збирайте на мітингах для него колекту на одержання та на дальшю подорож, а за кожний цент Ви дістанете звіт. Сподіємось, що Ви шире привітаєте нашого-свого організатора, завданням якого буде помогти Вам організуватися і йти в цій роботі разом з робітниками.

За інформаціями вдавайтесь до Зах. Окруж. Комітету:

Ukrainian Labor Temple, 10628—96th Str., Edmonton, Alta. З тов. привітом, І. Клябановський, секр.

"Укр. Роб. Вісти", це одна з українських газет в Канаді, що виходить три рази на тиждень. Нехай буде вона в кожній хаті робітника і фермера!

М. ІРЧАН. 4) КАРПАТСЬКА НІЧ.

(Оповідання із збірки "Кровавий бог".)

(Продовження.)

Ходив згорблений, але так, що тільки частина плечий горбилася і виглядав Матвій, як перемоданий вершок вослого дуба. Бо високий був Шавала, вищий за всіх, хоч сухий. Знали всі, що він з долиньського повіту, що є в нього жінка й діти дорослі, та що він дуже сумує за ними. Це можна було пізнати по тому, як жалісно дивився Матвій на тих воєвків інших народностей, що одержували з глибини монархії почту. Він довго дивився на таких шашливців, потім обережно підходив до них, примощувався і своїми добрими очима слідував за тим, хто мовчки читав листа. Видавалося, що Матвій радів чужою радістю і хотів, щоб та радість перейшла хоч частинно на нього. Ціла Галичина була занята російською армією і Шавала не раз дивлючись на галицький бік тяжко зітхав.

У муравлиську нещасних живих створінь в синьому сивавих одягах, тих бувших людей, постане Матвій гостро виділявся. Своєю замкнутістю, невимушеною повагою і жалісним — добрим обличчям з руською бородою, він виглядав на добрячого батька, що тривожиться долею своїх нещасних дітей і не може допомогти їм. Нераз, як Матвієві довелось побачити передчасну смерть свого товариша, що замерз ночею під стрункою ялицею або лежав на білому снігу з продривленою головою, він закривав обличчя широкими-чорними долонями і відвертався. Всі воєвкі звикли так до смерті, що могли їсти хліб замочений в крові убитого,

а Матвій не міг. Він після кожного бою відходив подальше ліній і повертав аж тоді, як санітарі забрали убитих і ранених. Дивний, предивний Матвій! "Божий чоловічок" загнаний залізним п'ястком грізного і кровавого бога в лекало людського життя.

Був день 27. лютого 1915 року. Цей день існував в календарях цілого світа, в життєво людській земській кулі, скрізь, де жили і думали люди, але на бескидському фронті його не було. Подумайте тільки — згинув день, пропав! В цілому світі він був, на Бескиді не було. В календарях його знавчували, а на високих верхах він не існував. Пропав день, пропав безповоротно.

Такі випадки не рідкі на війні. Люди не тільки тратять рахубу днів, але й тижнів, місяців. Затягнені в бій, вони робляться живими автоматами, тратять над собою контроль, гинуть їх бажання, ідеали, мрії. Думки звужуються до одної — неясної, що міститься в короткому слові: ж и т и. В голові витворюється такий-же хаос, як і в їх оточенні. Людина зустрічається своїм організмом з похолодними вистрілами рушниць, з вибухами гармат, з стоном і криками. І коли людина робиться в війні скаженим звіром, коли стає неподібна до себе, то цьому не винувата вона. Вона безпомічна — жалюгідна комашка. Вона соломинка, яку крутять вир кровавої повні. Убивання людей, братів по крові й кости, це пісвідомі вчинки, це страшний-живий сод, в якому не існує ані милосердя, ані повна свідомість, ані маленька згадка про мирне минуле. Бо хіба-ж оті воєвкі родились безсердечними різунями? Мало хто з тих сотень тисяч вбив або скалчив когось в своїмому життє. Деякі бувають не могли дивитися на кров з тварини. А на війні вони стріляють живих людей так само, як во-

робців. Вбивають гострі штики в груди людей так звичайно, якби ті люди були мішками з піском. І після бою заборні, півбожевілляні обличчя приходять до себе. Думка повільно втихає, входить в давню стежину свою. І люди дивуються самі собі, своїм вчинкам. Вони відновлюють з своєї пісвідомості, з страшного сну, який недавно пережили, туманні спогади того, що зробили. Неприємні картини пробитих штиками, прошитих кулями людей — мучать їх.

— За що-ж я вбив його? Може в нього жінка й діти? Він-же нічого не зробив злого мені...

І тоді дивуються, що існував день, що проминув він і вони не бачили його, хоч жили під покривалом його.

Так було і 27. лютого 1915 року. Карпатські гори замінилися в сніговий гураган, що вив стоголосами по нетрях, по пологинах. Метало снігом у всі боки, доміло старі ялиці, як бадняла соняшників. Сила силена ота гірська заметіль.

В п'ятий ранок сказали йти вперед. Вітер — силач пронизував всіх наскрізь, завивав снігами, кидав всіми. І тяжким зітханням та ще таящим проклятом почався той день.

Старшини бігали та накликували одягати білі плащі. І всі зрозуміли, що треба буде наступати. Білі плащі одявали воєвкі тільки тоді, як треба було підсуватися до "ворога". Біда матерія плаща зливалася з білим снігом і людині тяжко було запримітити.

Кожний дзеленякаючи зубами від холоду, натягав на себе поміятий плащ і грів парову уст роти. Перекидалися лайкою воєвкі, інші коротко висказували свій настрій:

— Не одного з нас дідько вхопить. Може більше не побачимо вже в очих смерекоч

будах. А щоб попухаи вони, як мають нас гнати на зарі...

— Ну, виходить!

Це відомий голос старшини. Голос настільний, дрожачий, як і в рядових воєвків. Старшину ненавидять воєвкі, старшина воєвків і ще вищих від себе. Бо й старшина людина, був колись людиною, а зараз — як всі... Грошей має більше? Нехай! Нехай платить гроби тисячі, щоб врятуватися від смерті або від цього життя на Бескиді. Нічого не поможє. Гроші мають свою силу там, де покров смерті далеко.

Рушили всі, на погляд ніби байдужі. Але в кожного вертля мозок одна думка: там, на другому збочу гори — "ворог". Там готові рушници, гармати, бомби.

Заметіль така густа та скажена, що на два кроки не видко. Снігом бють морозні хвилі вітру в очі, сніг зривають вони з землі і гейби пані розскладуть без найменшого порядку на всі боки. Люди стрягнууть по поясе в снігах, з трудом витягають ноги, соплять зіпрілі, а дихати нічим. Сніг і сніг і сніг...

Ганеш на право — білий сніг — заметіль. Глянеш на ліво — це саме. Ледво-ледво добачуеш товариша, що пробивається недалеко вперед. Де починається земля а де повітря, де дерева а де люди — годі пізнати.

Зі збоча гори сходили довго, видавалося пів дня. В яру відпочивали, ждали на відстані. І знов пробігали старшини та накликували. Цілий довгий — безконечний ряд білих постатів губився серед метеліці, що була скажена навіть в глибокому яру. І тим темним — розбурханим світом рушили далі, під гору, на зустріч своїй смерті, ранах, мукам.

(Далі буде.)

РОБІТНИКИ І ФАРМЕРИ! ГОТОВТЕСЯ ДО МІЖНАРОДНОГО ПРОЛЕТАРСЬКОГО СВЯТА ПЕРШОГО МАЯ!